



11.11.2013

Kj/7

§ 1201

Lausunto valtiovarainministeriölle erityisen kuntajakoselvityksen asettamisesta

HEL 2013-012903 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valtiovarainministeriölle kuntarakennelain (1698/2009) 4 luvun mukaisen erityisen kuntajakoselvityksen asettamisesta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus puoltaa erityisen kuntajakoselvityksen asettamista valtiovarainministeriön esittämällä tavalla lausunnolla olevan selvitysmääräysluonnoksen mukaisesti ja kuntajakoselvityksen toteuttamista, johon Helsingin kaupunki osallistuu.

Kaupunginhallitus katsoo, että kuntajakoselvityksen toteuttaminen ministeriön aloitteesta on perusteltua. Kuten ministeriön esityksessä todetaan, metropolialueelle ei ole syntymässä alueen kokonaisedun näkökulmasta riittävää kuntarakennetarkistusta. Tarve kuntajakoselvityksen käynnistämiseen myös pääkaupunkiseudulla on Helsingin näkökulmasta ilmeinen. On selvää, ettei sellainen kuntaliitosselvitystyö, jossa Helsinki olisi mukana, käynnisty muiden alueen kuntien kanssa vapaaehtoisesti huolimatta kuntarakennelain velvoitteesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että ministeriön esitys vastaa Helsingin kaupungin aiempia kannanottoja ja viittaa kuntajakoselvityksistä ja -selvitysalueista antamiinsa lausuntoihin 4.3.2013 (§ 248) ja 20.5.2013 (§ 603). Helsingin kaupunki on kannanotoissaan suhtautunut myönteisesti kuntaliitosselvitysten tekemiseen metropolialueella ja on ilmoittanut olevansa valmis osallistumaan useampaan liitosselvitykseen samanaikaisesti. Kuntaliitosselvitysten tulee tarvittaessa tapahtua ministeriön käynnistämisenä erityisinä kuntajakoselvityksinä.

Aiempien lausuntojen mukaan Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen muodostavat pääkaupunkiseudun tiiviin toiminnallisen aluekokonaisuuden kaikilla keskeisillä kriteereillä ja muuttujilla. Kuntajakoselvitysjakoalueen tulisi kattaa ainakin pääkaupunkiseudun kunnat (pääkaupunkiseudun liitosselvitysmalli). Lisäksi kaupunginhallitus on ilmoittanut kaupungin olevan halukas osallistumaan myös Espoon, Kirkkonummen, Vihdin kuntaliitosselvitykseen, johon kokonaisuuteen liittyisi luontevasti myös Vantaa, Kauniainen ja Sipoo (eteläisen suurkunnan liitosselvitysmalli).



Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että erityisen kuntajakoselvityksen alue käsittää metropolialueen esiselvitykseen sisältyvän eteläisen suurkunnan kaikki kunnat eikä näe estettä Vihdin kunnan osallistumiselle selvitykseen. Tärkeää on samanaikaisesti, että ministeriön selvitysmääräyksessä selvitystehtävä on väljästi määritelty siten, että tuotettavien tietojen pohjalta voidaan arvioida erilaisia kuntaliitosvaihtoehtoja tai osaliitosvaihtoehtoja. Nämä voivat olla muitakin kuin metropolialueen esiselvityksessä mukana olleet vaihtoehdot.

Laajan ja usean kunnan käsittävän kuntajakoselvityksen toteuttaminen Helsingin metropolialueella on poikkeuksellisen haastavaa. Kokonaisuuden näkökulmasta haasteellisuutta lisää käynnissä olevat vapaaehtoiset kuntaliitoselvitykset sekä mahdollisten kuntaliitosten suhde metropolihallinnon tarpeeseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon erityisjärjestelyt metropolialueella. Nämä kaikki tulevat huomioituiksi käynnistyvän selvitystyön yhteydessä.

Selvitystyölle esitetty 11 kuukauden määräaika on tiukka ja edellyttää myös osallistuvien kuntien aktiivista panosta asetettavien kuntajakoselvittäjien tueksi ja tiivistä vuorovaikutusta selvittäjien ja kuntien luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon välillä, mikä on huomioitu ministeriön selvitysmääräysluonnoksessa.

On hyvä, että ministeriön esityksessä on huomioitu kunnallisen kansanäänestyksen järjestämismahdollisuus tarvittaessa selvittäjien esityksestä. Kansanäänestyksen järjestämismahdollisuus yli 1,2 miljoonaa asukasta kattavalla kuntajakoselvitysalueella voi osaltaan edesauttaa kunnallista kansanäänestystä koskevan lainsäädännön uudistamista.

Kaupunginhallitus puoltaa kolmen selvityshenkilön asettamista valtiovarainministeriön esittämällä tavalla eikä sillä ole selvityshenkilöiden nimeämisen osalta muuta huomautettavaa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 8.10.2013
- 2 Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 7.11.2013

Otteet



Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa valtiovarainministeriölle kuntarakennelain (1698/2009) 4 luvun mukaisen erityisen kuntajakoselvityksen asettamisesta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus puoltaa erityisen kuntajakoselvityksen asettamista valtiovarainministeriön esittämällä tavalla lausunnolla olevan selvitysmääräysluonnoksen mukaisesti ja kuntajakoselvityksen toteuttamista, johon Helsingin kaupunki osallistuu.

Kaupunginhallitus katsoo, että kuntajakoselvityksen toteuttaminen ministeriön aloitteesta on perusteltua. Kuten ministeriön esityksessä todetaan, metropolialueelle ei ole syntymässä alueen kokonaisedun näkökulmasta riittävää kuntarakenneratkaisua. Tarve kuntajakoselvityksen käynnistämiseen myös pääkaupunkiseudulla on Helsingin näkökulmasta ilmeinen. On selvää, ettei sellainen kuntaliitosselvitystyö, jossa Helsinki olisi mukana, käynnisty muiden alueen kuntien kanssa vapaaehtoisesti huolimatta kuntarakennelain velvoitteesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että ministeriön esitys vastaa Helsingin kaupungin aiempia kannanottoja ja viittaa kuntajakoselvityksistä ja -selvitysalueista antamiinsa lausuntoihin 4.3.2013 (§ 248) ja 20.5.2013 (§ 603). Helsingin kaupunki on kannanotoissaan suhtautunut myönteisesti kuntaliitosselvitysten tekemiseen metropolialueella ja on ilmoittanut olevansa valmis osallistumaan useampaan liitosselvitykseen samanaikaisesti. Kuntaliitosselvitysten tulee tarvittaessa tapahtua ministeriön käynnistäminä erityisinä kuntajakoselvityksinä.

Aiempien lausuntojen mukaan Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen muodostavat pääkaupunkiseudun tiiviin toiminnallisen aluekokonaisuuden kaikilla keskeisillä kriteereillä ja muuttujilla. Kuntajakoselvitysjakoalueen tulisi kattaa ainakin pääkaupunkiseudun kunnat (pääkaupunkiseudun liitosselvitysmalli). Lisäksi kaupunginhallitus on ilmoittanut kaupungin olevan halukas osallistumaan myös Espoon, Kirkkonummen, Vihdin kuntaliitosselvitykseen, johon kokonaisuuteen liittyisi luontevasti myös Vantaa, Kauniainen ja Sipoo (eteläisen suurkunnan liitosselvitysmalli).

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että erityisen kuntajakoselvityksen alue käsittää metropolialueen esiselvitykseen sisältyvän eteläisen suurkunnan kaikki kunnat eikä näe estettä Vihdin kunnan osallistumiselle selvitykseen. Tärkeää on samanaikaisesti, että ministeriön selvitysmääräyksessä selvitystehtävä on väljästi määritelty



siten, että tuotettavien tietojen pohjalta voidaan arvioida erilaisia kuntaliitosvaihtoehtoja tai osaliitosvaihtoehtoja. Nämä voivat olla muitakin kuin metropolialueen esiselvityksessä mukana olleet vaihtoehdot.

Laajan ja usean kunnan käsittävän kuntajakoselvityksen toteuttaminen Helsingin metropolialueella on poikkeuksellisen haastavaa. Kokonaisuuden näkökulmasta haasteellisuutta lisää käynnissä olevat vapaaehtoiset kuntaliitoselvitykset sekä mahdollisten kuntaliitosten suhde metropolihallinnon tarpeeseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon erityisjärjestelyt metropolialueella. Nämä kaikki tulevat huomioiduiksi käynnistyvän selvitystyön yhteydessä.

Selvitystyölle esitetty 11 kuukauden määräaika on tiukka ja edellyttää myös osallistuvien kuntien aktiivista panosta asetettavien kuntajakoselvittäjien tueksi ja tiivistä vuorovaikutusta selvittäjien ja kuntien luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon välillä, mikä on huomioitu ministeriön selvitysmääräysluonnoksessa.

On hyvä, että ministeriön esityksessä on huomioitu kunnallisen kansanäänestyksen järjestämismahdollisuus tarvittaessa selvittäjien esityksestä. Kansanäänestyksen järjestämismahdollisuus yli 1,2 miljoonaa asukasta kattavalla kuntajakoselvitysalueella voi osaltaan edesauttaa kunnallista kansanäänestystä koskevan lainsäädännön uudistamista.

Kaupunginhallitus puoltaa kolmen selvityshenkilön asettamista valtiovarainministeriön esittämällä tavalla eikä sillä ole selvityshenkilöiden nimeämisen osalta muuta huomautettavaa.

Esittelijä

Valtiovarainministeriö pyytää kuntarakennelain 15 §:n mukaisesti lausuntoa 19.11.2013 mennessä esityksestään erityisen kuntajakoselvityksen asettamisesta Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan ja Vantaan kaupunkien kesken sekä Kirkkonummen, Sipoon ja Tuusulan kuntien välillä, sekä mahdollisesti myös koskien Vihdin kuntaa. Vihdin osallistumisesta selvitykseen päätettäisiin kuntien lausuntojen perusteella.

Valtiovarainministeriö on lisäksi lähettänyt erillisen lausuntopyynnön kuntajakoselvittäjistä, mihin pyydetään kuntien lausuntoa 3.12.2013 mennessä.

Yhteenvedo ministeriön aloitteen sisällöstä

Eriytinen kuntajakoselvitys asetetaan metropolialueelle selvitysmääräysluonnoksesta tarkemmin ilmi käyvin perusteluin.



Selvitysalue kattaa 8 kuntaa (Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Vantaa, Kirkkonummi, Sipoo ja Tuusula) ja mahdollisesti myös Vihdin, jonka osallistuminen päätetään kuntien lausuntojen perustella.

Selvityksen toimeksiantona on mm.

1. Tuottaa tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida edellytyksiä yhdistää ao. kunnat tai osa kunnista yhdeksi tai useammaksi kunnaksi. Selvityksessä on huomioitava metropolialueen esiselvityksessä ehdotetut vaihtoehdot.
2. Voidaan tarvittaessa myös selvittää osaliitosvaihtoehtoja.
3. Arvioida yhdistymisen suhdetta metropolihallinnon tarpeeseen (erityisesti MAL-asiat)
4. Tehdä, jos selvittäjät katsovat tarpeelliseksi, muutoksen kohteena oleville kuntien valtuustoille ehdotus kuntajaon muuttamisesta. Ehdotukseen on tällöin liitettävä yhdistämissopimus.
5. Tarvittaessa tehdä esitys kansanäänestyksen järjestämisestä.

Selvityksen aikataulu: 1.12.2013 – 31.10.2014

Selvittäjät ja ao. kunnat voivat asettaa selvittäjiä avustavan neuvotteluelimen ja valmisteluelimiä (paikallinen asiantuntemus, vuorovaikutus).

Valtio rahoittaa selvityksen tekemisen.

Muilta osin kuntajakoselvityksessä toimitaan kuntarakennelain yleisten menettelytapojen mukaisesti.

Henkilöstön asemaan ja kaksikielisyyteen liittyviä näkökulmia ei ministeriön asettamispäätöksessä mainita. Kuntaliitto on käynnistänyt oma-aloitteisesti erillisen selvityksen ruotsinkielisten palvelujen järjestämisestä metropolialueella. Yhteistoiminta henkilöstön kanssa selvitystyön aikana on ensisijaisesti kuntien vastuulla.

Kuntarakennelain mukaan kuntien tulee tehdä yhdistymisselvityksestä ilmoitus 30.11.2013 mennessä ja tätä koskeva esitys tuodaan erikseen kaupunginhallituksen käsittelyyn myöhemmin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566



11.11.2013

Kj/7

-
- 1 Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 8.10.2013
2 Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 7.11.2013

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566